

Regeringen
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över EU:s klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er beteckning: KN2024/00503

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker EU-kommissionens förslag om klimatmålet att växthusgasutsläppen ska minskas med 90 procent netto jämfört med 1990 års nivåer till 2040.

Länsstyrelsen välkomnar EU:s höga ambitioner på klimatområdet. Då Halland är ett län med mycket kustnära bebyggelse, en omfattande produktion från lant- och skogsbruket samt höga transportrelaterade utsläpp är klimatpolitiken av helt avgörande betydelse för länets framtida utveckling. För att fullfölja och leva upp till EU:s klimatpolitik krävs dock betydande insatser. Länsstyrelsen efterfrågar därför nya nationella styrmedel och strategier, exempelvis kring utsläpp från transporter och markanvändning (LULUCF).

Specifika synpunkter

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 3.1 Målet

Länsstyrelsen tillstyrker EU-kommissionens förslag om klimatmålet att växthusgasutsläppen ska minskas med 90 procent netto jämfört med 1990 års nivåer till 2040.

Länsstyrelsen har inget att invända mot kommissionens analys av de tre olika målalternativen för 2040. Analysen pekar uttryckligt på att alternativ 3 som innebär en minskning på 90–95 procent är det mest fördelaktiga såväl kostnadsmässigt som klimatmässigt. Alternativ 3 ligger också tydligast i linje med de beslut som togs vid COP28 om en omställning bort från fossila bränslen. Ur kommissionens analys framgår dock inte varför kommissionen valt den lägre nivån av alternativ 3. Därav skulle Länsstyrelsen även ställa sig bakom en

ytterligare skärpning av målet upp till 95 procent. Däremot ser Länsstyrelsen stora risker med en sänkt ambitionsnivå.

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 3.2 Kostnad för passivitet

Länsstyrelsen välkomnar kommissionens tydlighet kring risker och nackdelar med passivitet. Länsstyrelsen delar bedömningen att passivitet medför stora framtida kostnader och ett ökat antal förtida dödsfall på grund av luftföroreningar. Utöver detta kan även påtalas att passivitet medför att EU även fortsättningsvis skulle vara beroende av importerade fossila bränslen, vilket är en säkerhetspolitisk risk.

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 4.1 Genomförande av den politiska ramen för 2030

Länsstyrelsen delar kommissionens bedömning att vi måste göra allt som går för att genomföra energi- och klimatramen för 2030 som en språngbräda till att nå målet för 2040 och klimatneutralitet 2050 samt att revideringen av de nationella energi- och klimatplanerna är en viktig del i detta.

För svenskt vidkommande ställer detta stora krav på den energi- och klimatplan som regeringen ska lämna till kommissionen senast den 30 juni 2024. För att uppfylla Sveriges åtagande krävs nya styrmedel och strategier, exempelvis kring utsläpp från transporter och från markanvändning. En fortsatt otydlighet riskerar att medföra att Sverige inte uppnår sina åtaganden och att Sveriges förtroende i EU försvagas.

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 4.3 EU:s energisystem

Länsstyrelsen delar bedömningen att gasmarknaden kommer att förändras avsevärt och att gasinfrastrukturen kommer att behöva anpassas till en mer decentraliserad produktion. Länsstyrelsen vill dock påtala att det västsvenska gasnätet har god potential för att överföra biogas som både kan användas som bränsle och som insatsvara i kemisk industri.

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 4.6 Mark, livsmedel och bioekonomi

Länsstyrelsen delar bedömningen att skärpta klimatmål behöver kombineras med en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion i Europa. Länsstyrelsen instämmer även i att politiken behöver hantera hela livsmedelskedjan, inte bara producentledet.

Kommissionen framhåller fördelar med digital övervakningsteknik och harmoniserade certifieringsmetoder för kvantifiering av växthusgasbalanser. Länsstyrelsen påminner därför om att lantbrukets

lönsamhet och överlevnad är i stort behov av regelförenklingar och att ökad dokumentation och certifiering kan försvåra för enskilda lantbrukare. Det bör därför utredas om kostnaden för den administrativa bördan måste läggas på lantbruksföretagen. Offentligt stöd nämns som ett alternativ. Detta medför dock en ökad regelbörda, kontroller och administration.

Länsstyrelsen ser stora fördelar med att utnyttja och uppmuntra synergieffekter mellan klimatneutralitet, biologisk mångfald och andra miljömål. Samtidigt befarar Länsstyrelsen att arbetet kommer att gå långsamt, då det finns flera målkonflikter och olika synsätt om hur synergieffekter bäst kan uppmuntras.

EU:s klimatmål 2040, avsnitt 5 Slutsatser och nästa steg

Länsstyrelsen delar kommissionens slutsats att EU för att säkerställa nuvarande och kommande generationers välbefinnande och välförhållanden måste fortsätta sin omvandling till klimatneutralitet och en hållbar, konkurrenskraftig ekonomi som är resilient mot klimathot och geopolitiska risker och fri från kritiska beroenden.

Allmänna synpunkter

EU:s klimatmål 2040

Länsstyrelsen i Halland menar att kommissionens meddelande ger en tydlig och pedagogisk bild över klimatutmaningen och hur den bör hanteras på europeisk nivå. Länsstyrelsen tillstyrker också EU-kommissionens förslag om klimatmålet att växthusgasutsläppen ska minskas med 90 procent netto jämfört med 1990 års nivåer till 2040.

Länsstyrelsen välkomnar EU:s höga ambitioner på klimatområdet. Då Halland är ett län med mycket kustnära bebyggelse, en omfattande produktion från lant- och skogsbruket samt höga transportrelaterade utsläpp, är klimatpolitiken av helt avgörande betydelse för länets framtida utveckling. För att fullfölja och leva upp till EU:s klimatpolitik krävs dock betydande insatser. Länsstyrelsen efterfrågar därför nya nationella styrmedel och strategier, exempelvis kring utsläpp från transporter och markanvändning (LULUCF).

Industriell koldioxidförvaltning

Länsstyrelsen delar IPCC:s och kommissionens slutsats att det krävs kompletterande åtgärder för att minska och hantera koldioxidutsläppen från industriprocesser i EU. Detta särskilt i sektorer där det finns få andra alternativ för att begränsa klimatgasutsläppen. Länsstyrelsen är därför positiv till industriell koldioxidinfångning. Samtidigt vill Länsstyrelsen påtala att dylika processer är mycket

energikrävande och dyra samtidigt som det alltså finns stora osäkerheter kring hur den infångade koldioxiden ska hanteras. Därav bör industriell koldioxidinfångning betraktas som en kompletterande åtgärd som kan tillgripas när inga lämpliga alternativ står till buds.

I Halland finns en större avfallsförbränningsanläggning och två massafabriker, där det skulle kunna vara aktuellt med koldioxidinfångning. Den ena massafabriken ligger dock fem mil från närmsta hamn. Däremot är den andra massafabriken lokaliserad i närheten av Ringhals kärnkraftverk och lämpliga anslutningspunkter för de av regeringen tillståndsgivna vindkraftsparkerna utanför Hallands kust. Härav finns goda förutsättningar för tillverkning av elektrobränsle med hjälp av närproducerad el och avskild koldioxid i Halland.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer som föredragande. I handläggningen har också tillförordnat länsråd Lovisa Ljungberg, länsarkitekt Cecilia Engström, lantbruksdirektör Kristin Ovik, chefsjurist Peter Jupén och naturvårdshandläggare Björn Nilsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

johan.gannedahl@regeringskansliet.se